

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਆਰ.ਐਨ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.

ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1979 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰੀਵਿਜ਼ਨ ਨੰ. 1521

14 ਨਵੰਬਰ 1986

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (V of 1908)- ਆਰਡਰ 5, ਰੂਲ 2 ਅਤੇ ਆਰਡਰ 9, ਨਿਯਮ 13— ਮੁਦਾਇਕ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਾਬਕਾ ਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ—ਅਜਿਹੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੰਮਨ— ਮੁਦਈ ਦੀ ਗੈਰ-ਸਪਲਾਈ—ਕੀ ਆਰਡਰ 9 ਦੇ ਨਿਯਮ 13 ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੇਨਿਯਮਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਲਾਜਯੋਗ ਹੈ —ਐਕਸ ਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ—ਕੀ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1908 ਦੇ ਆਰਡਰ 5 ਦਾ ਨਿਯਮ 2 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸੰਮਨ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਦਈ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਬਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਰਡਰ 9 ਦੇ ਨਿਯਮ 13 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਦੋ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਪਹਿਲੀ, ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਜੇਕਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਦਾ ਰਾਈਡਰ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ 'ਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਟੈਸਟ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ ਤਾਂ ਸੇਵਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕੋਡ ਦੇ ਕੁਝ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਦਈ ਦੀ ਕਾਪੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਇੱਕ ਬੇਨਿਯਮਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਯਮ 13 ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਠੀਕ ਹੈ। ਆਰਡਰ 9. ਇਸਲਈ, ਇੱਕ ਏਰ ਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੀ ਕਾਪੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

(ਪਰਾ ੬)।

ਸ੍ਰੀ ਦੇਸ ਰਾਜ ਮਹਾਜਨ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਮਿਤੀ 2 ਫਰਵਰੀ, 1979, ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਐਸ. ਹੁੰਦਲ, ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ., ਸਬ-ਜੱਜ, II] I ਕਲਾਸ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਮਿਤੀ 10 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 115 ਸੀਪੀਐਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਫਰਵਰੀ, 1978, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, 28 ਮਾਰਚ, 1974 ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 2 ਮਾਰਚ, 1979 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਦਾਅਵਾ:- ਅਰਜ਼ੀ ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਆਰਡਰ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਧਾਰਾ 151 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਨਿਯਮ 13, 28 ਮਾਰਚ, 1974 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਬਕਾ ਪੱਖ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.

ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ—ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ।

ਜੀ.ਆਰ.ਮਜੀਠੀਆ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ੍ਰੀ ਸੰਜੇ ਮਜੀਠੀਆ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਰਿਸਪੌਂਡੈਂਟ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਨ ।

ਨਿਰਣਾ

ਆਰ ਐਨ ਸਿੱਤਲ, ਜੇ.-

(1) ਇਹ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 2 ਫਰਵਰੀ, 1979

(2) ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ 27 ਦਸੰਬਰ, 1973 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਅਧੀਨ ਰਕਮ ਮੋਨਸ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2, ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ / ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 3 ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਲਈ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 10 ਜਨਵਰੀ, 1974 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 10 ਜਨਵਰੀ, 1974 ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 3 ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ। 28 ਮਾਰਚ 1974 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(3) ਐਕਸ-ਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1975 ਨੂੰ ਐਕਸ-ਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 152 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੀ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ! ਮੁਦਈ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਧਿਰ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਹੋਵੇ

ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੜਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਪੱਖ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(4) ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਉਚਿਤ ਸੇਵਾ ਸੀ, ਉਹ 27 ਦਸੰਬਰ, 1973 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ: 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਸੰਮਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਦਈ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ

Pakhar Singh v. Bhajan Singh and others (R. N. Mittal, J.)

ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਰਸਮੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1975 ਨੂੰ ਫਰਮਾਨ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸਾਬਕਾ ਪੱਖ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ 28 ਮਾਰਚ, 1984 ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਦਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਨ ਲਈ ਆਇਆ ਹੈ।

(5) ਸ੍ਰੀ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ: 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ 27 ਦਸੰਬਰ 1973 ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਮੁਦਈਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸੰਮਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਜ਼ਬਤ ਦੇ ਆਰਡਰ 9, ਨਿਯਮ 13 ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਬੇਨਿਯਮੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਐਕਸ-ਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 1J- ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸ: ਮਜੀਠੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 5, ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈਆ ਦੀ ਕਾਪੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਦੀ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਰਡਰ 9, ਨਿਯਮ 13 ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਐਮ ਜੀ ਦੁਆ ਬਨਾਮ ਬੱਲੀ ਮਾਈ ਨਵਲ ਕਿਸ਼ੋਰ (1), ਜਗਤ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਰੂਪ (2), ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਤਾਰਾ ਚੰਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (3>, ਜਗਨ ਨਾਥ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

- (1) ਏਆਈਆਰ 1959, ਪੀ.ਬੀ. 467
- (2) 1965 PLR 45
- (3) 1971 PLR 198

ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਟੇਕ ਚੰਦ (4), ਮੈਸਰਜ਼ ਪਰਮਾ ਨੰਦ ਭਲੋਠੀਆ ਐਂਡ ਸੰਨੜ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਆਦਰਸ਼ ਆਇਲ ਮਿਲਿੰਜ (5), ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਿਰੇਨ ਘੋਸ਼ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਸ਼ੀਕਲਾ ਪਾਠੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (6), ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਅਤੇ ਹੋਰ (7) ਭੈਰੂ ਲਾਈ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਾਈ (8)।

(6) ਆਰਡਰ 5, ਨਿਯਮ 2 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਸੰਮਨ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਦਈ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਸਬੰਧ ਬਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਆਰਡਰ 9, ਨਿਯਮ 13 ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਾਬਕਾ ਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: -

“13. ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਦਾਲਤ b: y ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਮਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗੀ ਲਾਗਤਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਦਿਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗਾ:

ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ...

ਗਏ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬੇਨਿਯਮੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿਓ।
ਵਿਆਖਿਆ..."

1976 ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਦੂਸਰਾ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰਵੀਸੋ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਨ: -

ਸਾਬਕਾ ਪੱਖ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਐਕਸਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।

- (4) 1974 PLR 339
- (5) 1976 PLR 485
- (6) 57 (1984) ਕੱਟ. LT 494
- (7) 1985 (2) ਕਿਰਾਇਆ। LR 539
- (8) ਏਆਈਆਰ 1985 ਰਾਜ. 53

ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਜਿੱਥੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦਾ ਉਚਿਤ ਨੋਟਿਸ ਸੀ।

ਇਹ ਨਿਯਮ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਦੋ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਜੇਕਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨਿਯਮ ਦਾ ਰਾਈਡਰ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਲਈ ਉੱਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਪਰੋਵੀਸੋ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਹਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ 5, ਨਿਯਮ 2 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੀ ਕਾਪੀ ਸੰਮਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਦੀ ਕਾਪੀ ਸੰਮਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਰੋਵੀਸੋ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਟਕਰਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰਮਨਪਿਆਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਕਿ ਕੀ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਕੀ ਉਸ ਕੋਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਟੈਸਟ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ, ਤਾਂ ਸੇਵਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕੋਡ ਦੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ

Pakhar Singh v. Bhajan Singh and others (R. N. Mittal, J.)

ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੀ ਕਾਪੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਬੇਨਿਯਮਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਠੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਅਨਾਇਬਲਯਨ ਬਨਾਮ ਮਰਦਾਮੁਬੂ, (9), ਰਘੁਬੀਰ ਸਹਾਏ ਭਟਨਾਗਰ ਬਨਾਮ ਭਗਤ ਸੱਸਣ (10), ਐਸਪੀ ਸ਼ੀਵਾਸਤਵ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਾਂ। ਲਤਾ ਸ਼ੀਵਾਸਤਵ (11)। ਮਦਰਾਸ

- (9) ਏਆਈਆਰ 1953 ਮੈਡ. 528
- (10) ਏਆਈਆਰ 1978 ਸਾਰੇ. 139
- (11) ਏਆਈਆਰ 1980 ਸਾਰੇ. 336

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਰਡਰ 9, ਨਿਯਮ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜੋੜਿਆ ਸੀ। ਹੈਨੈਲਕਲੂਯਾਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਾਡੇ ਝੂਠ ਨੂੰ ਰਸੀਦ ਉੱਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਮਨ ਨੂੰ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰਲੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਅਲਟਰ ਰੀਯੂਸਾਈ ਨਹੀਂ ਚਿਪਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਪੱਖ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਡੀਅਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਐਕਸ-ਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਯੋਗ ਸੀ ਕਿ ਬਿਮਾਰ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰਾਵਜ਼ਿਓ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ-ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਬਾਹਰੀ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਸੰਮਨ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਬੇਨਿਯਮਤਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਰਤ. ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਰਡਰ 9, ਨਿਯਮ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜੋੜਿਆ ਸੀ / ਰਘੁਬੀਰ ਸਕਾਈ ਭਟਨਾਗਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਵੀ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਸੰਮਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਸਰਵਰ ਨੇ ਸੰਮਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਸੀ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਰਡਰ 9, ਨਿਯਮ 13 ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਆਰਡਰ 5, ਨਿਯਮ 17 ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਸੰਮਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸ-ਸਰਵਰ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚਿਪਕਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਇੱਕ ਤਕਨੀਕੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਉਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਸਪੀ ਸ਼ੀਵਾਸਤਵ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ।

(8) ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਜੀ. ਦੁਆ, ਜਗਨ ਨਾਥ ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਪਰਮਾ ਨੰਦ ਭਲੋਠੀਆ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਦੇ ਕੇਸਾਂ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੰਮਨ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਮੁਦਈ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਉਦੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਨੂੰ ਆਰਡਰ 9, ਨਿਯਮ 13 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜਾਂ ਕੋਲ ਨਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਦਈ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਪਾਰਟੀ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੇਕਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੈ

ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ। ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਨਾਲ ਸਾਰਾ ਫਰਕ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਗਤ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਤਾਰੀਖ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇ

ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਸੁਣਵਾਈ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਸੇਵਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਉਸ ਦੇ ਬਾਹਰਲੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦੀ ਕਾਪੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚਿਪਕ ਗਿਆ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਰਡਰ 5, ਨਿਯਮ 17 ਦੇ ਮਦਦਗਾਰ ਮੁਦਈ ਦੀ ਕਾਪੀ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਜਗਤ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਜ਼ਿੱਠਿਆ ਹੈ।

(9) ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਹੁਣ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਤੱਥ ਉਹੀ ਹਨ ਜੋ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਸ: ਮਜੀਠੀਆ ਲਈ ਮਦਦਗਾਰ ਹੈ।

(10) ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਹੀਰਨ ਘੋਸ਼ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਮਜੀਠੀਆ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਉਕਤ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਅਫਸੋਸ ਹੈ। ਬੋਰੂ ਲਾਈ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਨਿਯਮ 13 ਦੀ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਵੀ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ: -

“ਆਰਡਰ 9, ਨਿਯਮ 13 ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ! CPC ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਕਿ ਅਨਿਯਮਿਤ ਸੇਵਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਾਬਕਾ ਪੱਖ, ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਅਨਿਯਮਿਤ ਸੇਵਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸੀ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦਿਖਾ ਕੇ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਚੁਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(11) ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ: ਮਜੀਠੀਆ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ; ਨਵੀ ਚੰਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ / ਮਾਨ ਭਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (12) ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵਿ.

(12) 1957 PLR 449

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬਿਸ਼ਨ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (13) ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਦੁਖੀ ਧਿਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੋਧ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਉਸਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਡੇਢ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਐਕਸ-ਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਯਮ 13 ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੋ ਵੀਸੋ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਯੋਗ ਹੈ। ਨੇਮ ਚੰਦ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਤੱਥ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸ਼੍ਰੀ ਮਜ਼ੀਠੀਆ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਹਾਈ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(12) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਲਾਗਤਾਂ ਸਮੇਤ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਵਕੀਲ ਦੀ ਫੀਸ ਰੁ. 400.

ਐਚ. ਐਸ. ਬੀ

ਐਮਆਰ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ, ਜੇ.

ਮਦਨ ਲਾਲ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਅਤੇ

ਇੱਕ ਹੋਰ,—ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1979 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 4472

ਦਸੰਬਰ 19, 1986

ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ, 1970- ਨਿਯਮ 5 ਅਤੇ 8- ਕ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ.-ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਵੀ ਉਸੇ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤਾ-ਨੰ.

(13) 1986 (1) PLR 531

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ